



Xcelence

por una excelente orientación



Clau 5

Les famílies com a agent actiu



Fundación
Bertelsmann

S'implica les famílies en l'orientació?

Els pares i mares tenen un rol actiu en l'orientació?



Clau 5

Les famílies com a agent actiu

Què es considera una orientació de qualitat?

El centre educatiu estableix activitats en què les famílies reben informació i assessorament sobre l'orientació acadèmico-professional i promou el compromís de les famílies en accions d'orientació. Això suposa:

- Facilitar informació clara i actualitzada sobre el sistema educatiu i el mercat laboral, així com reptes i dinàmiques per acompanyar l'alumnat en el seu procés d'orientació.
- Oferir píndoles de formació o assessorament que puguin ajudar les famílies a acompanyar els seus fills/es en el seu procés d'orientació i en moments de presa de decisions importants.
- Afavorir una comunicació positiva entre docents i famílies, establint relacions d'igualtat entre ells i afavorint la col·laboració en el procés d'orientació dels seus fills/es-alumnes.
- Aprofitar la finestra d'oportunitat que ofereixen les famílies com a connectors o proveïdors d'experiències vinculades a contextos professionals, i comptar amb la seva participació en activitats del centre.

Per què és important?

- L'entorn familiar és el primer referent per als fills/es i té un impacte elevat en el procés de presa de decisions. Els valors, expectatives i experiències pròpies de pares i mares poden tenir molta influència en els seus fills, i no han de condicionar les seves tries acadèmiques i professionals.
- Els pares i mares estan implicats personalment i emocionalment amb els seus fills/es. Per aconseguir que la seva implicació sigui positiva i constructiva necessiten suport i assessorament de professionals independents, com ara tutors/es i orientadors/es.
- La implicació activa de les famílies en les activitats d'orientació del centre és molt rellevant, ja que poden ser una font d'informació variada sobre professions i sectors i poden aportar experiències en primera persona molt útils.

Què implica aquesta clau a la pràctica?

- El tutor/a compta amb la família durant tot el procés d'acompanyament vocacional de l'alumnat. La interacció amb les famílies es pot produir a través de comunicació per escrit, reunions grupals o entrevistes personals.
 - **Comunicació per escrit:** els objectius bàsics són informar i sol·licitar suport o informació a les famílies. Cal tenir en compte que cada missatge per escrit és una imatge que projectem, de manera que cal ser clars, concisos i positius.
 - **Reunions grupals:** establir objectius clars i preparar les reunions amb antelació. Durant la reunió, crear espai per a la benvinguda, presentació d'objectius, fomentar el sentiment de grup i l'exposició d'expectatives i resultats.
 - **Entrevistes personals:** és un moment de comunicació privilegiat que cal treballar en detall per tal d'obtenir el màxim rendiment possible.

Consells per als centres educatius

- Utilitzar i compartir la informació recollida als dossiers o registres de l'alumnat (p. ex., tests psicomètrics, accions d'orientació academicoprofessional, entrevistes, etc.) en el diàleg entre els tutors/es, l'alumne/a i la seva família.
- Oferir tallers per a famílies que afavoreixin la presa de consciència dels pares i mares com a actors actius en l'orientació dels seus fills/es i proporcionar-los eines per ajudar-los a entendre, enfocar i acompanyar els seus fills en el procés d'orientació vocacional, acadèmica i professional.
- Promoure que les famílies s'impliquin en activitats d'orientació, com ara xerrades sobre perfils professionals, visites a empreses, jornades sobre temes d'orientació, etc.
- Donar a conèixer el projecte d'orientació als diferents públics (famílies, alumnat, empreses i altres organitzacions). Perquè la comunicació sigui efectiva és important compartir informació i missatges específics als diferents canals del centre: web, aplicacions, xarxes socials, plataformes educatives, correus electrònics, reunions presencials, informes escrits, etc.

Llista de comprovació de la clau

Aquesta llista de comprovació permet a l'equip directiu tenir una visió global i ràpida sobre l'enfocament principal de la Clau.

- A través de quins canals comunicatius impliquem els pares en el procés d'orientació?
- Hem provat diversos models de col·laboració amb pares en processos d'orientació (p. ex., xerrades sobre professions, fires d'ocupació, visites a empreses, tallers sobre habilitats per a l'ocupació, etc.)?
- Al nostre web tenim informació específica sobre orientació professional dirigida a pares?

Exemples

Tardes de famílies i alumnes (dinàmica)

Els tutors/es o docents conviden les famílies de l'alumnat a passar una tarda plegats al centre. Durant aquestes trobades, els alumnes i els seus familiars intercanvien experiències i tracten plegats diversos temes d'orientació acadèmicoprofessional. Idealment, els temes s'han treballat prèviament a classe a través d'activitats d'autoco-neixement, descobriment de l'entorn (visites a empreses, xerrades de professionals, etc.) i presa de decisions. Alguns temes a tractar són:

- Els dubtes sobre entorns laborals que han visitat o voldrien visitar.
- Les preferències professionals actuals de l'alumnat.
- Com van triar la seva professió i quins dubtes van tenir els familiars?
- Com ha canviat el context professional actual comparat amb el que coneixien els familiars?
- Com poden treballar plegats perquè els alumnes assoleixin els seus objectius?

Manual pràctic: ¿Cómo orientar profesionalmente a tu hijo? (Fundación Bertelsmann i Universidad de Comillas)

Ofereix un contingut molt valuós per encarar el treball amb les famílies des dels centres educatius. Està dividit en tres blocs:

- Sistema educatiu i productiu.
- Habilitats parentals.
- Educar per a l'ocupabilitat.

Cada bloc ajuda a entendre les necessitats d'orientació acadèmicoprofessional que tenen les famílies. A més, el manual serveix per estructurar els tallers que es realitzen amb famílies i ajuda a identificar les àrees de major importància en el diàleg que es manté amb elles des del centre.

A partir dels capítols, s'han desenvolupat una sèrie de [podcasts](#) que permeten una major accessibilitat del contingut del manual a les famílies.

Coordinació de l'orientació amb famílies a ESO (Institut de Terrassa)

En el procés d'orientació acadèmicoprofessional de l'alumnat de l'IES Terrassa, la coordinació i implicació de les famílies és clau. El procés està contemplat al Pla de l'Acció Tutorial (PAT) des de 1r d'ESO i s'intensifica a 4t d'ESO.

Els tutors/es treballen a l'aula l'autoconeixement de l'alumnat i preparen sessions informatives de les diferents opcions formatives (Batxillerat, Cicles Formatius). Aquestes sessions es complementen amb una jornada d'orientació oferta pels serveis relacionats amb l'educació (mostra d'ensenyaments).

Els tutors/es desenvolupen un seguit d'accions per a les famílies:

- Taller "La maleta de les famílies", organitzat per l'Ajuntament i la Diputació, en el qual experts en orientació proporcionen informació a les famílies.
- També es facilita a les famílies accés a la plataforma [Unportal](#), que ofereix una àmplia informació sobre les ofertes educatives postobligatòries a Catalunya.
- En finalitzar la segona avaluació, els tutors/es preparen, a més, un informe anomenat "Consell orientador", que conté les accions desenvolupades amb l'alumne/a i una valoració de l'equip docent amb propostes específicament academicoprofessionals.
- Els tutors/es mantenen entrevistes amb les famílies per facilitar la presa de decisió sobre l'itinerari futur dels alumnes.
- L'orientadora, que és coordinadora de 4t d'ESO, coordina el procés i s'entrevista amb les famílies quan la presa de decisions és complexa.

MOOC Escuela y Familia. Construyendo futuro (Fundación Bertelsmann)

La Fundació Bertelsmann, en col·laboració amb Telefónica Educación Digital, ha publicat aquest MOOC gratuït a la plataforma d'innovació educativa ScolaTIC. El MOOC [Escuela y Familia. Construyendo futuro](#) ofereix una formació pràctica amb eines i trucs per als tutors/es a l'hora de millorar les relacions amb les famílies i fer-les participants de l'orientació dels seus fills/es.

Alguns dels temes que es tracten a la formació són, per exemple: tècniques de comunicació per a reunions grupals i individuals; com traslladar a les famílies les habilitats clau per a l'ocupabilitat; nocions per entendre l'orientació des de casa.

xcelence.es

